

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2021-4-050
Karar Sayısı : 23-36/684-236
Karar Tarihi : 03.08.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK

B. RAPORTÖRLER : Buket ARI AYDIN, Noyan DELİBAŞI, Hande GÖÇMEN,
Esmâ AKSU, Ali GEZBELİ, Emine YAŞAR, Ayberk GÜLTEKİN

**C. İLGİLİ
TARAF**

: BSH Ev Aletleri Sanayi ve Tic. AŞ.
Temsilcileri: Süleyman CENGİZ, Av. İpek İNCE
River Plaza Kat:17 Büyükdere Cad. Bahar Sok. No:13
Levent/İstanbul

D. ŞİKÂyetçi : -Re'sen
- Gizlilik talepli başvurular

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 09.09.2021 tarih ve 21-42/617-M sayılı kararı ile BSH Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret AŞ'nin yetkili satıcılarına internet satış yasağı getirmek ve/veya yeniden satış fiyatı tespitinde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiasına yönelik başlattığı soruşturma kapsamında sunulan ve Rekabet Kurulunun 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı kararı ile bağlayıcı hale getirilen taahhütlerin yeniden değerlendirilmesi talebinin incelenmesi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 09.09.2021 tarih ve 21-42/617-M sayılı kararı ile yetkili satıcılarının internet aracılığıyla satış yapmasını engellemek ve/veya yeniden satış fiyatlarına müdahale etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespitine yönelik olarak; Arçelik Pazarlama AŞ, BSH Ev Aletleri San. ve Tic. AŞ (BSH), Gürses Kurumsal Tedarik ve Elektronik Tic. Paz. AŞ, LG Electronics Tic. AŞ, Samsung Electronics İstanbul Paz. ve Tic. Ltd. Şti ve SVS Dayanıklı Tük. Mall. Tic. AŞ hakkında aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir. Anılan soruşturmanın üç ayrı dosya numarası altında yürütülmesi uygun görülmüş olup BSH hakkındaki iddialar 2021-4-050 sayılı dosya kapsamında incelenmiştir.
- (3) Soruşturma süreci devam ederken BSH tarafından sunulan ve Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 27.12.2021 tarih ve 24069 sayı ile intikal eden yazı ile taahhüt sunma başvurusunda bulunulmuştur. Söz konusu başvuru kapsamında hazırlanan 03.01.2021 tarih ve 2021-4-050/BN-03 sayılı Bilgi Notu, Kurul gündeminde görüşülmüş, BSH'nin taahhüt sunma başvurusu kabul edilerek taahhüt görüşmelerine başlanmasına 06.01.2021 tarih ve 22-01/8-M sayı ile karar verilmiştir. Taahhüt görüşmeleri sonrasında hazırlanan ilk taahhüt metni, BSH ile bayiler arasında imzalanması planlanan "Yetkili Satıcı Çevrimiçi Platform Satışlarına İlişkin Ek Sözleşme" ile çevrim içi pazaryerleri ile BSH arasında imzalanması planlanan "Yetkili Satıcı Çevrimiçi Platform Satışlarına İlişkin Çerçeve Sözleşme", uygulama esnasında gözetilmesi planlanan şartlar ve gerekçeleriyle birlikte Kurum kayıtlarına 28.06.2022 tarih ve 29307 sayılı, 05.07.2022

tarih ve 29485 sayılı yazılar ile sunulmuştur. Sunulan taahhüt metnine ilişkin olarak hazırlanan Bilgi Notu, Kurul gündeminde görüşülmüş ve BSH'nin kabul edilmeyen taahhüt metninde 01.08.2022 tarihine kadar bir kereye mahsus olmak üzere değişiklik yapılarak revize taahhüt metni sunabileceğine 21.07.2022 tarih ve 22-33/524-M sayılı karar verilmiştir. BSH tarafından hazırlanan revize taahhüt metni 02.08.2022 tarih ve 29975 sayılı Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(4) Söz konusu taahhütler 08.09.2022 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş olup;

- BSH ve Teknosa İç ve Dış Tic. AŞ (TEKNOSA) arasındaki Çerçeve Sözleşme'de ve BSH ile Media Markt Turkey Ticaret Limited Şirketi (MEDIAMARKT) ile akdetmiş olduğu Çerçeve Sözleşme'de ve Marka Münhasır Bayilik Sözleşmelerinde yapılacak değişikliklere dair sunulan taahhütlerin bağlayıcı hale getirilmesine,
- Söz konusu taahhütler doğrultusunda yapılan değişikliklerin Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren 90 (doksan) gün içerisinde Kuruma intikal edecek şekilde tevsik edilmesine,

Yetkili satıcıların çevrim içi pazaryerlerinde yapacakları satışlara ilişkin olarak;

- BSH tarafından getirilecek koşullar çerçevesinde sunulan taahhüdün bağlayıcı hale getirilmesine,
- Taahhütlere ilişkin gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 12 (on iki) aylık döneme ilişkin olarak, 12 (on iki) aylık dönemin bitiminden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde, platformlarda satış yapmak için BSH ile sözleşme yapan yeniden satıcıların beyan ettiği platformlardan yapılan her bir ürün grubuna ilişkin satış adetlerinin ve bunların toplam satışlara oranlarının, platformda satış yapılmasına ilişkin sözleşmenin yapılaş ve sona erme tarihlerinin ve sözleşmenin sona erme nedeninin Kurum kayıtlarına intikal edecek şekilde tevsik edilmesine,
- BSH'nin sunduğu taahhütlerin uygun bulunarak kabul edilmesi ve buna ilişkin gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 90 (doksan) gün içerisinde ve her halükarda 31.12.2022 tarihinden sonra olmayacak şekilde yetkili satıcılarına, yetkili satıcıları ile iletişim amacıyla kullandığı sistemleri aracılığıyla Kurul kararını ve platformda satış yapmak isteyen yetkili satıcıların BSH ile sözleşme yapması gerektiğini duyuracağına ilişkin taahhüdün bağlayıcı hale getirilmesine,
- BSH tarafından yetkili satıcılara yapılacak duyurunun yapıldığına ilişkin belgelerin, duyurunun yapılmasından itibaren iki hafta içinde Kuruma tevsik edilmesine,
- Yetkili satıcılar ile akdedilen çevrim içi platform satışlarına yönelik ek sözleşmelerin bir örneği ile Online Pazar Yeri Yetkili Kurumsal Kılavuzunun bir örneğinin Kurulun gerekçeli kararının tebliğinden itibaren 90 (doksan) gün içerisinde ve en geç 31.12.2022 tarihine kadar Kurum kayıtlarına intikal edecek şekilde tevsik edilmesine,
- Bu çerçevede, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca BSH tarafından fiziksel satış kanallarında satış yapan yetkili satıcılar ile imzalanan sözleşmelerde yer alan hükümler ve yetkili satıcılara çevrim içi pazaryerlerinden satış yasağı getirilmesi uygulamaları bakımından sunulan revize taahhütlerin ilgili rekabet sorunlarını giderebilecek nitelikte olması nedeniyle kabulüne, ilgili teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilmesine, 09.09.2021 tarih ve 21-42/617-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturmanın ilgili teşebbüs için, fiziksel

satış kanallarında satış yapan yetkili satıcılar ile imzalanan sözleşmelerde yer alan hükümler ve yetkili satıcılara çevrim içi pazaryerlerinden satış yasağı getirilmesi uygulamaları bakımından sonlandırılmasına

22-41/579-239 sayı ile karar verilmiştir.¹

- (5) Söz konusu hususların yerine getirildiğine dair BSH'nin 13.12.2022 tarih ve 33749 sayılı; 30.12.2022 tarih ve 34248 sayılı; 30.12.2022 tarih ve 34249 sayılı; 30.12.2022 tarih ve 34250 sayılı; 23.06.2023 tarih ve 39952 sayılı, 31.07.2023 tarih ve 41074 sayılı yazıları Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. BSH, 02.08.2023 tarih ve 41155 sayılı başvuru ile, Kurul tarafından 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı karar ile bağlayıcı hale getirilen çevrim içi pazaryerlerindeki satışlara izin vereceğine ilişkin taahhüdü çerçevesinde yetkili satıcılarla akdedilecek olan “*Yetkili Satıcı Çevrimiçi Platform Satışlarına İlişkin Ek Sözleşme*”de (Ek Sözleşme) yer verilen koşulların revize edilmesini talep etmiştir. Hazırlanan 02.08.2023 tarih ve 2021-4-050/BN-08 sayılı Bilgi Notu Kurul gündeminde görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (6) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda, 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı karar uyarınca bağlayıcı hale getirilen ve BSH tarafından belirlenen koşulları içeren BSH'nin seçici dağıtım sisteminde yer alan yetkili satıcılarının platformlar üzerinden serbestçe satış yapabilmesine ilişkin taahhüdün nihai halinin;
- Kararın “Yetkili Satıcıların Çevrim İçi Pazaryerlerinden Satışlarına Getirilen Koşullar” başlığı altında yer alan 26 adet koşula ek olarak,
    - Yetkili satıcının ilgili çevrim içi platformun değerlendirme skalasında, mağaza değerlendirme puanı olarak minimum %80 başarı seviyesi yakalanması gereğine ilişkin koşulu,
    - Yetkili satıcının mağazasında ve kendi internet sitesinden gerçekleştireceği satışların (fiziki satışlar) toplam satışlarına oranının ciro bazında asgari %85 olacağına ilişkin koşulu ve
  - Kararın aynı başlığı altında yer alan “Madde 6: Yetkili satıcı aynı alıcıya tek seferde aynı üründen dört adetten fazla satılmasını engelleyecek teknik çözümleri oluşturan platformlarda satış yapabilecektir.” şeklindeki koşulun değiştirilerek “Madde 6: Yetkili satıcı, platform mağazasından sadece nihai tüketicilere satış yapacaktır ve aynı tüketiciye aynı ürün grubundan en fazla 2 (iki) adet ürün satışı yapacaktır” şeklinde belirlenen koşulu

içercek şekilde belirlenmesine karar verilebileceği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (7) BSH tarafından yapılan başvuruda, bağlayıcı hale getirilen taahhütlerde değişiklik yapılması talebine yönelik olarak yer verilen bilgi ve açıklamalar, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde yer verilen “*Kararın alınmasına temel teşkil eden herhangi bir unsurda esaslı değişiklik olması*” koşulu bağlamında değerlendirilmiştir.

H.1.Taahhütlerin Değiştirilmesi Talebine İlişkin Olarak Sunulan Gerekçeler

- (8) BSH tarafından 02.08.2023 tarih ve 41155 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal ettirilen başvuruda;

¹ 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı Kurul kararı, 22.12.2022 tarih, 22-56/885-M ve 22.09.2022 tarih, 22-43/641-M sayılı Kurul kararları ile tashih edilmiştir.

- Karar çerçevesinde sunulan taahhütlerin yerine getirilmesi ve uygulanması doğrultusunda, BSH'nin yetkili satıcıları ile imzalayacağı Ek Sözleşme'nin hazırlandığı ve Kurum kayıtlarına intikal ettirildiği,
- Ara dönemde Kurulun ARÇELİK'e ilişkin vermiş olduğu 22-41/580-240 sayılı karar çerçevesinde, gerekçeleri ile birlikte sunulan ekleme ve değişikliklerin yapılması ihtiyacının ortaya çıktığı,
- Mevcut yazıda yer alan madde ve gerekçelerinden görüleceği üzere hukuka aykırı rekabet kısıtlamalarından kaçınarak, BSH'nin rakipleri ile aynı kurallar esasında şekillenmiş, adil ve rekabetçi bir ticaret ortamında faaliyet gösterilmesinin amaçlandığı

hususları belirtilmiş olup 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı Kurul kararı ile bağlayıcı hale getirilen taahhütlerin gözden geçirilmesi ve yeni taahhüt önerilerinin değerlendirilmesi talep edilmiştir. BSH bu kapsamda Ek Sözleşme'de yer alan hükümlerde öngörülen kriterlere iki yeni kriterin eklenmesi ve ilgili sözleşmenin 2.18. maddesindeki kriterde değişiklik yapılmasını talep etmiştir. Ek Sözleşme'ye eklenmesi talep edilen iki yeni kriter ile söz konusu sözleşmenin 2.18. maddesindeki kritere yönelik değişiklik talebi aşağıda sunulmuştur:

I. "Yetkili Satıcının, platform mağazasından sadece nihai tüketicilere satış yapacağını ve aynı tüketiciye aynı ürün grubundan en fazla 2 (iki) adet ürün satışı yapılmasının öngörülmesi"

- (9) BSH, Kurulun 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı kararı ile kabul edilen taahhüt paketinde *"Yetkili satıcı aynı alıcıya tek seferde aynı üründen dört adetten fazla satılmasını engelleyecek teknik çözümleri oluşturan platformlarda satış yapabilecektir."* şeklinde yer alan kriterin başlıkta belirtilen şekilde değiştirilmesini talep etmiştir.
- (10) Buna gerekçe olarak BSH, söz konusu koşulun yetkisiz bir yeniden satıcının pazaryeri üzerinden ürünleri satın alıp yetkili satıcı gibi davranmasının engellenmesini amaçladığını, seçici dağıtım sistemlerinde dağıtıma konu ürünlerin sistem üyesi olmayan yeniden satıcılara satışının yapılmasının yasaklanabildiğini, bu çerçevede BSH ürünlerinin dağıtım ağı kapsamında yalnızca nihai tüketicilere satılmasının gerektiğini ve bunun dışındaki sistem üyesi olmayan, firmadan firmaya ya da kurumsal müşterilere satış olarak değerlendirilen satışların pazaryerleri üzerinden ve dağıtım ağı kapsamında gerçekleştirilmemesi gerektiğini, bu nedenle anılan sözleşme hükmünün BSH ve bayileri açısından seçici dağıtım sisteminin işleyişi bağlamında makul olduğunu değerlendirdiğini belirtmiştir.
- (11) Bu çerçevede BSH tarafından, bir pazaryerinde aynı kişinin, aynı anda, aynı üründen ikiden fazla sayıda almasının, ürünlerin yetkisiz yeniden satıcılar tarafından yeniden satılmak üzere satın alınmasına yönelik gösterge oluşturacağı dikkate alındığında getirilen koşulun fiziksel kanalda yetkisiz satıcılara ürün satılmamasıyla aynı amaca hizmet ettiği ve bu bakımdan fiziksel kanalda aranan kriterlere eşdeğer nitelikte olduğu, bu bakımdan getirilen koşulun seçici dağıtım sisteminin niteliğine uygun olduğu, fiziksel kanala getirilen kısıtlarla aynı amaca hizmet ettiği ve karşılaştırılabilir sonuçlar doğurduğu, bu nedenle makul ve kabul edilebilir nitelik taşıdığı hususunun değerlendirildiği ifade edilmiştir.
- (12) Ayrıca BSH tarafından, kendi çevrimiçi satışlarına ilişkin yapılan son değerlendirmede; tek sepetteki ürün sayısının ortalamada (.....) altında olduğu, bu nedenle platform satışlarının azami dört (4) adet olacak şekilde sınırlanmasının yukarıda bahsedilen faydaları sağlamasının mümkün olmayacağı belirtilmiştir. Ek olarak, BSH'nin güncel

satış verileri ve pazarın dinamikleri dikkate alındığında çevrimiçi pazar yerlerinden bir seferde aynı tüketiciye aynı ürün grubundan iki (2) adetten fazla satış yapılmasının yasaklamasının, seçici dağıtım sisteminin niteliğine uygun olduğu, fiziksel kanala getirilen kısıtlarla aynı amaca hizmet ettiği ve karşılaştırılabilir sonuçlar doğurduğu, bu nedenle makul ve kabul edilebilir nitelik taşıdığı vurgulanmıştır.

II. "Yetkili Satıcı'nın ilgili çevrimiçi platformun değerlendirme skalasında, mağaza değerlendirme puanı olarak minimum %80 başarı seviyesi yakalanmasının sözleşme çerçevesinde öngörülmesi"

- (13) BSH ilgili hükmün, Kurulun 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı kararı ile kabul edilen taahhüt paketindeki çevrim içi pazaryerlerine ilişkin satışlara yönelik kriterler arasında bulunmadığını belirtmiş ve ilgili kriterlerin arasına eklenmesini talep etmiştir.
- (14) Buna gerekçe olarak BSH tarafından; seçici dağıtım sistemlerinde, şirket ve marka imajının büyük önem taşıdığı, bu nedenle, üretici teşebbüsler kadar dağıtım ağına üye olan bayilerin de güçlü, güvenilir şirket ile marka imajı yaratmak ve sürdürmek için önemli miktarda yatırım yaptığı ve maliyetlere katlandığı, diğer yandan alıcı ile doğrudan temasın kısıtlı olduğu çevrim içi mecralarda ve özellikle pazar yerlerinde hizmet standartlarının karşılanmamasının müşteri memnuniyetini azalttığı, bunun da şirket ve marka imajına zarar verebileceği, bu nedenle, bayilerin pazar yerlerinde gösterecekleri faaliyetlerinde asgari bir kaliteyi sağlamalarının ve sürdürmelerinin büyük önem taşıdığı ifade edilmiştir. Bunlara ek olarak, pazaryerlerinde sunulan hizmetlerin kalitesinin doğrudan ölçütünün, her bir pazaryerinin belirlediği çerçevede işleyen satıcı puanlaması ya da değerlendirme ölçekleri olduğu, bu çerçevede, bayilerin faaliyet gösterdikleri pazaryerlerinin üst %20'lik başarı diliminde bulunmalarının, şirket ve marka imajının korunması açısından asgari bir gereklilik olduğunun değerlendirildiği beyan edilmiştir.
- (15) Diğer yandan, pazaryerlerinin mağaza puanlarının oluşumunun işletmeler arasında değişkenlik gösterdiği, bununla birlikte söz konusu mağaza puanlarının, kargo-teslimat imkânları ve tüketici memnuniyeti (müşteri yorumu, müşteri soru-cevap dönüş hızı, iade, şikâyetlere dönüş hızı vb.) gibi hususların göz önünde bulundurularak, objektif yöntemler kullanılarak hesaplandığı ve üye satıcının başarısını tarafsız olarak yansıtan bir nitelik taşıdığı, bu itibarla, başarı puanı koşulunun, seçici dağıtım sisteminin amacına uygun, dağıtımın kalitesini ve marka imajını korumak bakımından objektif ve makul bir uygulama niteliği taşıdığı vurgulanmıştır.
- (16) Bunlara ek olarak, söz konusu uygulamanın, çevrim içi platformlara özgü olmadığı, seçici dağıtım sisteminin özünde yer alan niteliksel kriterlerin yerine getirilip getirilmediğinin fiziki mağazalarda gizli müşteri uygulamaları ile denetlendiği, platform başarı notunun bu denetim ile son derece benzer olduğu ve aynı amaca hizmet ettiği, üst %20 başarı diliminin hedeflenen amaç açısından orantısız bir yük getirmediği ve seçici dağıtım sisteminin gereklerine uyum gösteren bayilerin söz konusu başarı puanını kolaylıkla yakalayabilecekleri ileri sürülmüştür.
- (17) Ek olarak, başarı puanının altında kalan bayilerin çevrim içi pazaryerlerinde başarılı bir şekilde faaliyet gösterme imkânlarının doğası itibarıyla bulunmayacağı, bunun da hem yetkili satıcıyı hem de BSH'yi zarara uğrayacağı belirtilmiştir.
- (18) Ayrıca, elde edilmesi öngörülen başarı puanının altında bir başarı puanı elde eden yetkili satıcılar için Ek Sözleşmenin ya da bayilik sözleşmesinin derhal feshedilmesinin söz konusu olmayacağı, bu kapsamda yetkili satıcının uyarılacağı, başarı puanının öngörülen seviyeye yükseltilmesi için üç aydan kısa olmayan bir süre verileceği, dolayısıyla söz konusu yaptırım mekanizmasının, ulaşılmak istenen amaç bakımından elverişli ve genel anlamda ölçülü olduğu ve bu bakımdan internet satışlarını caydırıcı

nitelik taşımadığının düşünüldüğü, nihai olarak, BSH yetkili satıcılarının çevrim içi pazaryerlerinde yapacakları satışlara yönelik mağaza puanlarının üst %20'lik dilimde olması gerektiği koşulunun dağıtım sisteminin etkinliği ile kalitesinin koruması amacına hizmet ettiği, bu nedenle makul ve kabul edilebilir olduğu hususunun değerlendirildiği belirtilmiştir.

III. "Yetkili Satıcının mağazasından ve kendi internet sitesinden gerçekleştireceği satışların (fiziki satışlar) toplam satışlarına oranının ciro bazında asgari %85 olacağına öngörülmesi"

- (19) BSH ilgili koşulun, Kurulun 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı kararı ile kabul edilen taahhüt paketindeki çevrim içi pazaryerlerine ilişkin satışlara yönelik kriterler arasında bulunmadığını belirtmiş ve ilgili kriterlerin arasına eklenmesini talep etmiştir.
- (20) BSH tarafından ilgili talebe yönelik olarak gösterilen gerekçe kapsamında, Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un (Dikey Kılavuz) 25. paragrafında yer alan hususların göz önüne alınması gerektiği, bu çerçevede BSH'nin, küçük ve büyük ev aletlerinin üretimi, ithalatı, ihracatı, yurtiçinde dağıtım ve pazarlanması ile satış sonrası servis hizmetlerinin verilmesi alanlarında faaliyet gösterdiği, BSH'nin ürün portföyünün; fırın, bulaşık makinesi, çamaşır makinesi, kurutma makinesi, buzdolabı, derin dondurucu, klima, elektrikli süpürge, mutfak robotu ve elektronik cihazlar gibi küçük ve büyük ev aletlerinden oluştuğu, BSH çatısı altında Bosch, Siemens ve Profilo markalı ürünlerin esas olarak Türkiye çapında seçici dağıtım sistemi kapsamında bayilik ağı ile pazarlandığı, her bir marka için Türkiye'de dört ayrı bölge müdürlüğünün ve toplam 2033 bayisi/yetkili satıcısının bulunduğu beyan edilmiştir.
- (21) Dolayısıyla BSH'nin ürün gamının ve dağıtım yapısının başlıca rakibi olan ARÇELİK ile önemli oranda benzerlik taşıdığı, dayanıklı tüketim, tüketici elektroniği ve küçük ev aletleri pazarlarında; satış, pazarlama ve satış sonrası destek hizmetleri ile faaliyet göstermekte olan Arçelik Grubunun, Türkiye'de Arçelik, Beko, Grundig, Altus, Keysmart ve Flavel olmak üzere kendine ait altı markası ve çeşitli marka işbirliklerinin mevcut olduğu, ek olarak, ARÇELİK'in de Adana, Ankara, Antalya, Elazığ, İzmir ve Samsun illerinde bölge yöneticiliklerinin bulunduğu, ARÇELİK'in sahip olduğu markalardan Arçelik ve Beko markalı ürünlerin, esas itibarıyla seçici dağıtım sistemi dahilinde belirlenmiş olan standartlar çerçevesinde Arçelik ve Beko yetkili satıcıları tarafından satışa sunulduğu ifade edilmiştir.
- (22) Bu kapsamda, BSH'nin pazar payının Kurulun kararlarında da tespit edildiği üzere %40'ın oldukça altında olduğu, BSH grubu markalarının pazar payının; GFK MDA6² 2022 tüm yıl adet bazlı %(.....), ciro bazlı ise %(.....) olarak gerçekleştiği beyan edilmiştir. Bununla birlikte, Arçelik grubu markalarının pazar payının; GFK MDA6 2022 tüm yıl adet bazlı %(.....), ciro bazlı ise %(.....) seviyesinde olduğu, dolayısıyla, BSH'nin pazarda nispeten düşük pazar payı ile rekabet eden teşebbüs niteliğinde olduğu ileri belirtilmiştir.
- (23) Ayrıca beyaz eşya sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin bayileri tarafından çevrim içi pazaryerlerinde yapılan beyaz eşya ve küçük ev aletlerinin çevrim içi pazaryeri satış oranlarının toplam satışlarına oranının, her bir teşebbüs bakımından farklılaşmakla birlikte, %15 seviyesinin önemli oranda üzerine çıkmadığının bilindiği ifade edilmiştir.
- (24) Buna ek olarak BSH tarafından, Dikey Kılavuz'un söz konusu düzenlemesi ele alındığında, sağlayıcının (i) yeniden satıcının internet satışlarını engellemeyecek

² MDA 6- buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, fırın, dondurucu, kurutma makinelerini bir arada ifade etmektedir.

nitelikte ve (ii) fiziki satış kanallarının da etkinliğini koruma amacına yönelik bir oran benimseyebileceğinin anlaşıldığı, beyaz eşya sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin bayileri tarafından yapılan pazaryeri satış verileri dikkate alındığında, sektörde faaliyet gösteren nispeten düşük pazar payına sahip teşebbüs olarak BSH'nin söz konusu %85'lik oranı uygulamasının, BSH bayilerinin internet satışlarının kısıtlanması sonucunu doğurmayacağı ve dolayısıyla bu sınırlamanın yukarıda belirtilen koşulları karşılayacak nitelikte olduğu belirtilmiştir.

- (25) Dolayısıyla Ek Sözleşme maddelerinin BSH tarafından uygulanmasının, yukarıda açıklandığı üzere herhangi bir rekabet endişesi yaratmayacağı gibi aksi durumun BSH aleyhine rekabet dezavantajı yaratacağı, BSH ve ARÇELİK'in sadece tüketiciye ürünlerinin pazarlanması ve satışı alanında değil aynı zamanda söz konusu ürünlerin tüketiciye ulaştırılması açısından büyük önem taşıyan dağıtım sistemlerinin tasarlanması ve yapılandırılması alanında da rekabet etmekte olduğu, bu çerçevede ARÇELİK'in daha esnek kurallara tabi olarak dağıtım sistemini yapılandırmasının ve seçici dağıtım niteliğini daha güçlü bir şekilde koruyabilmesinin BSH'nin bu alandaki rekabet gücünü zayıflatacağı ifade edilmiştir.
- (26) BSH'nin, yetkili satıcılarının satış fiyatlarını ve satış kanallarından gerçekleştirdiği satışlarını takip etmediği ve bu bilgileri yetkili satıcılarından talep etmediği, bu nedenle, BSH yetkili satıcılarının çevrim içi ve fiziki mağaza satış kırımının bilinmediği, buna karşılık, BSH bayilerinin Arçelik bayileri ile yoğun rekabet halinde bulunduğu ve tüketiciye erişebildikleri her alanda ve kanalda bu rekabeti sürdürdüğü, karşılaştırmalı pazar payları da dikkate alındığında BSH'nin, yetkili satıcılarının fiziki mağaza/çevrim içi satış oranlarının ARÇELİK yetkili satıcılarından önemli oranda farklılaşmamasını beklediği belirtilmiştir.
- (27) Öte yandan, BSH tarafından sunulan revize taahhütlerin değerlendirilerek, soruşturma kapsamında ele alınan rekabet endişelerinin giderildiğinin teyit edildiği 22-41/579-239 sayılı Kurul kararının 161-166 paragraflarında öngörülen kapsam ve usule tabi olarak, BSH'nin, diğer bilgilerin yanında, çevrim içi pazaryerlerinden gerçekleştirilen kategori bazında ürün satışlarına ve bunların toplam satışlara oranına ilişkin bilgi sunmayı üstlendiği, dolayısıyla, söz konusu koşulun bir yıllık süreçte, pazar dinamikleri ve BSH yetkili satıcılarının satış eğilimleri ile örtüşüp örtüşmediği hususlarının denetlenebileceği, bu kapsamda, fiziksel satışlara ilişkin koşulun kabul edilmesi halinde, BSH için öngörülen taahhüt mekanizması ile söz konusu taahhüdün rekabet sorunlarını gidermede yeterli olup olmadığı, makul sürede ve etkili bir şekilde uygulanıp uygulanmadığı hususlarının gözlemlenebileceği ifade edilmiştir.
- (28) Nihai olarak Kurulun, BSH bayilerinin fiziksel kanallar haricinde yapacakları satışların %15 sınırına ulaştığını tespit edebileceği ve fiziksel satışlar için getirilen asgari %85 oranının aşağı çekilmesine yönelik olarak, BSH tarafından uygulanacak söz konusu koşulun yeniden değerlendirilmesinin ve gözden geçirilmesinin mümkün olabileceği, bu çerçevede, bahse konu uygulamanın uygun, makul ve kabul edilebilir olduğu hususunun değerlendirildiği vurgulanmıştır.
- (29) Yukarıda açıklanan hususlar çerçevesinde BSH, 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı Kurul kararı ile bağlayıcı hale getirilen taahhütlere konu anılan kriterlerde açıklanan şekilde değişiklik ve eklemeler yapılmasını talep etmiştir.

H.2. Değerlendirme

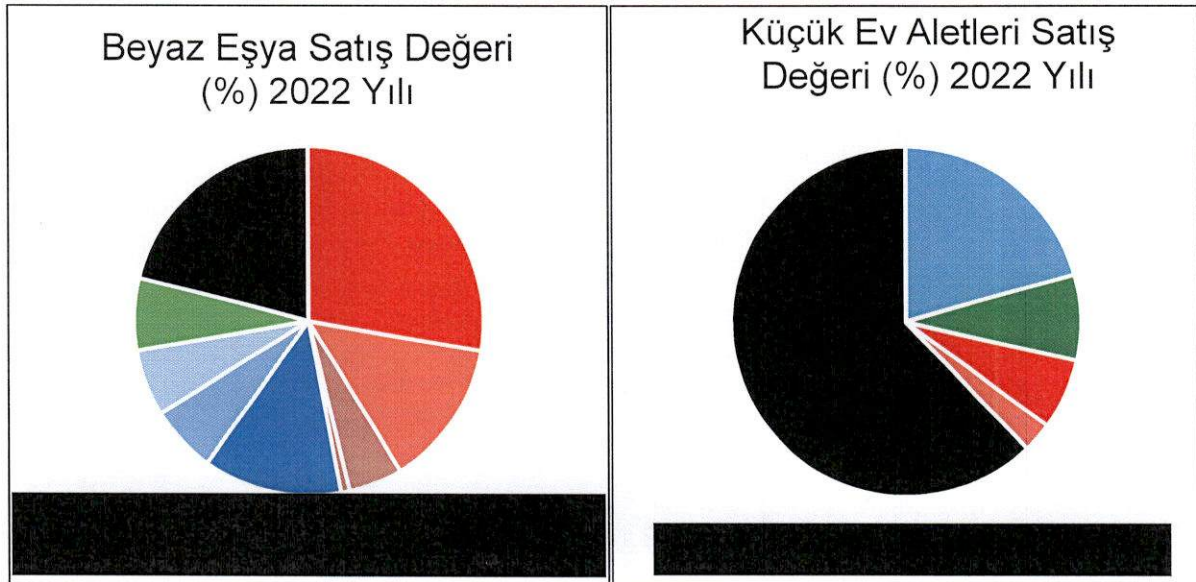
- (30) BSH'nin yetkili satıcılarına internet satış yasağı getirmek ve/veya yeniden satış fiyatı tespitinde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine yönelik iddialara yönelik olarak Kurulun 09.09.2021 tarih ve 21-42/617-M sayılı kararı ile BSH

hakkında soruşturma başlatılmıştır. Akabinde soruşturma sürecinde BSH tarafından sunulan ve Kurulun 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı kararı ile bağlayıcı hale getirilen taahhütler çerçevesinde BSH hakkında yürütülmekte olan soruşturma, yetkili satıcılarına çevrim içi pazaryerlerinden satış yasağı getirmesi uygulamaları bakımından sonlandırılmıştır.

- (31) 02.08.2023 tarihli ve 41155 sayılı başvuru kapsamında BSH tarafından ilgili Kurul kararı ile bağlayıcı hale getirilen taahhüde konu çevrim içi pazaryerinden satışlara yönelik kriterlere ilişkin yetkili satıcılarla imzalanacak Ek Sözleşme'nin 2.18. maddesinin değiştirilmesi ve anılan sözleşmeye iki yeni kriterin eklenmesi talep edilmiştir.
- (32) Söz konusu talepte yer verilen temel gerekçelerin BSH'nin seçici dağıtım sistemine bağlı marka imajının korunması, pazarlama stratejilerinin daha etkin kurgulanabilmesi, nihai müşteriye sunulacak hizmetin kalitesinin artırılması gibi hususlardan oluştuğu, buna ek olarak BSH'nin ağırlıklı olarak faaliyet gösterdiği beyaz eşya ve küçük ev aletleri pazarlarında yakın rekabet içinde olduğu ARÇELİK'e ilişkin Kurulun 08.09.2022 tarih ve 22-41/580-240 sayılı kararında öngörülen kriterlerin daha düşük pazar payına sahip BSH tarafından da uygulanmasına izin verilmesinin yerinde olacağına ifade edildiği anlaşılmaktadır.
- (33) BSH tarafından sunulan bilgiler bağlamında, BSH'nin ürün portföyünün; fırın, bulaşık makinası, çamaşır makinası ve kurutma makinası, buzdolabı, derin dondurucu, klima, elektrikli süpürge, mutfak robotu ve elektronik cihazlar gibi beyaz eşya ve küçük ev aletlerinden oluştuğu ve bu portföyün ARÇELİK'in seçici dağıtım sistemine konu Arçelik ve Beko markalı ürün portföyü ile yüksek oranda örtüştüğü görülmektedir.³ Ayrıca iki teşebbüsün dağıtım yapısının yanı sıra satış sonrası hizmetleri pazarındaki faaliyetlerinin de büyük oranda benzeştiği anlaşılmaktadır.
- (34) Diğer yandan, beyaz eşya sektöründe yürütülmekte olan soruşturmalar kapsamında elde edilen veriler ışığında hazırlanmış olan ve ARÇELİK ile BSH'nin faaliyet gösterdiği beyaz eşya ve küçük ev aletleri pazarlarındaki 2022 yılı pazar paylarına ilişkin olarak hazırlanmış olan tablolara aşağıda yer verilmiştir.

Tablo-1: 2022 Yılı Beyaz Eşya Ve Küçük Ev Aletleri Pazarındaki Pazar Payları

³<https://www.rekabet.gov.tr/Karar?kararId=07dccfb2-789a-429a-ad70-5a8228a528e5>, E.T. 01.08.2023

- (35) BSH tarafından 2022 yılı için GFK MDA6 verilerine göre BSH grubu markalarının ciro bazlı pazar payının %(.....) olarak gerçekleştiği; buna karşılık ARÇELİK grubu markalarının payının %(.....) seviyesinde olduğu⁴, BSH'nin ilgili pazarlarda nispeten düşük pazar payı ile ARÇELİK'in rakibi olarak faaliyet gösterdiği ifade edilmiştir. Kurum bünyesinde yürütülen soruşturmalar kapsamında elde edilen verilerden yola çıkılarak hesaplanan pazar payı verilerine yönelik yukarıda yer alan tablolarda, BSH grubu markalarının beyaz eşya pazarında yaklaşık %(.....) paya sahip olduğu; küçük ev aletleri pazarında ise kayda değer bir payının bulunmadığı görülmektedir. ARÇELİK'in ise toplamda yaklaşık %(.....) pazar payı ile beyaz eşya pazarında faaliyet gösterdiği; küçük ev aletleri pazarındaki payının ise %(.....) olduğu anlaşılmaktadır. ARÇELİK ve BSH'nin bayi sayılarına bakıldığında ise ARÇELİK'in yaklaşık (.....) bayi ile faaliyet gösterdiği⁵, BSH'nin ise bayi sayısının (.....) seviyesinde kaldığı görülmektedir.
- (36) Kurulun 08.09.2022 tarih ve 22-41/580-240 sayılı kararında çevrim içi platform kanalıdan yetkili satıcının en fazla kaç adet ürün satabileceğine dair ARÇELİK hakkında kabul edilen kriter "*Madde 5: "Yetkili satıcı, ürünleri PY'den sadece nihai tüketicilere satış yapacaktır. Çoklu satışlar (aynı ürün grubundan 2 üründen fazlası toplu satış kabul edilir) ve kurumsal satışlar yapmayacaktır."* şeklinde olduğu görülmektedir. Aynı şekilde, yetkili satıcının çevrim içi platformlardaki başarı puanına ilişkin olarak ARÇELİK için kabul edilen kriterin "*Madde 8: Yetkili satıcı, PY'den yapacağı satışlarda da marka imajı ve müşteri memnuniyetini hedef alan davranışlarda bulunacaktır. Yetkili satıcının bu mecralardaki mağaza puanlarının PY'nin puanlamasına göre üst %20'lik dilimde olması şarttır. Arpaz, bu şartın sağlanamadığı durumlarda, yetkili satıcıya yazılı uyarı yapar ve 2 aylık süre tanır. Bu süre içinde yetkili satıcının mağaza puanını yükseltmesi beklenir. 2 aylık süre sonunda bu kriterlere uymayan yetkili satıcılara ikinci bir yazılı uyarı yapılır ve 1 ay ilave süre tanınır. Arpaz, toplam 3 aylık süre sonunda hala üst %20'lik dilime giremeyen ve müşteri memnuniyeti açısından marka imajına zarar veren yetkili satıcı ile pazaryerlerinden satışa ilişkin protokolü feshetme hakkına sahiptir."* şeklinde ifade edilmiştir. Son olarak, fiziksel satışların asgari oranına yönelik kriter ilgili kararda "*Madde 9: "Yetkili satıcının PY'den yapacağı satışlar RAPID sistemi üzerinden takip edilir. Fiziki satışların oranı yetkili satıcının cirosunun minimum %85'i olmalıdır. Fiziki satışlara, mağazalardan yapılan satışların yanı sıra OSAS sistemi üzerinden yapılan satışlar ve yetkili satıcının kendi internet sitesi üzerinden yaptığı satışlar da dahil edilecektir."* şeklinde yer almaktadır.
- (37) Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda ilgili piyasalarda %(.....)'yi aşan pazar payıyla faaliyet gösteren ARÇELİK'in dağıtım koşullarının, Kurulun 08.09.2022 tarih ve 22-41/580-240 sayılı kararından itibaren uygulanmakta olan ilgili kriterler çerçevesinde şekillenmekte olduğu değerlendirilmektedir. BSH'nin sunduğu taahhütlerin görüşülerek nihai karara bağlandığı tarih itibarıyla, ARÇELİK hakkında alınan kararda kabul edilen kriterlerin henüz uygulamaya konulmamış olduğu bilinmektedir. Diğer bir deyişle, BSH hakkında alınan 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı kararın ARÇELİK hakkındaki bahse konu Kurul kararından önceki piyasa koşulları çerçevesinde alınmış olduğu görülmektedir. İlerleyen süreçte ARÇELİK tarafından, kendisi hakkındaki kararda yer alan ve ayrıntılarına yukarıda yer verilen kriterlerin uygulanmaya başlamasıyla birlikte, BSH hakkındaki mezkûr kararın alınmasına temel teşkil eden piyasa koşullarının esaslı bir biçimde değişmiş olduğu değerlendirilmektedir.

⁴ İlgili oranlar ARÇELİK hakkında yürütülmüş olan 2021-4-023 sayılı dosyada elde edilen verilerle uyusmaktadır.

⁵ İlgili veri, 2021-4-023 sayılı dosya kapsamında elde edilmiştir.

(38) Bu çerçevede 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca BSH'nin çevrim içi pazaryerlerindeki satışlara ilişkin sunulan taahhütlerine ilişkin olarak Ek Sözleşme'ye;

- Yetkili satıcının ilgili çevrim içi platformun değerlendirme skalasında, mağaza değerlendirme puanı olarak minimum %80 başarı seviyesi yakalanmasının öngörülmesine dair kriterin,
- Yetkili satıcının mağazasında ve kendi internet sitesinden gerçekleştireceği satışların (fiziki satışlar) toplam satışlarına oranının ciro bazında asgari %85 olacağına öngörülmesine dair kriterin

eklenmesine ve

- Kurulun 22-41/579-239 sayılı kararında "*Madde 6: "Yetkili satıcı aynı alıcıya tek seferde aynı üründen dört adetten fazla satılmasını engelleyecek teknik çözümleri oluşturan platformlarda satış yapabilecektir."* şeklinde yer alan kriterin yetkili satıcının platform mağazasından sadece nihai tüketicilere satış yapacağına ve aynı tüketiciye aynı ürün grubundan en fazla 2 (iki) adet ürün satışı yapacağına öngörülmesine yönelik olarak değiştirilmesine

karar verilmiştir.

(39) Ayrıca, 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı Kurul kararı ile BSH'ye getirilmiş olan "*Gereğeli kararın tebliğinden itibaren 12 (on iki) aylık döneme ilişkin olarak, 12 (on iki) aylık dönemin bitiminden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde, platformlarda satış yapmak için BSH Ev Aletleri San. ve Tic. AŞ ile sözleşme yapan yeniden satıcıların listesinin, yetkili satıcılar tarafından satış yapılan platformların isimlerinin, yetkili satıcıların beyan ettiği platformlardan yapılan her bir ürün grubuna ilişkin satış adetlerinin ve bunların toplam satışlara oranlarının, platformda satış yapılmasına ilişkin sözleşmesi sona eren yetkili satıcıların unvanlarının, iletişim bilgilerinin, sözleşmenin yapıldığı ve sona erme tarihlerinin ve sözleşmenin sona erme nedeninin Rekabet Kurumu kayıtlarına intikal edecek şekilde tevsik edilmesi*"ne ilişkin taahhüt çerçevesinde, BSH'nin yetkili satıcılarının; hangi platformlarda hangi ürünlerin satışını yaptığı, platformda yaptığı satışların toplam satışlarına oranı gibi bilgilerin, BSH tarafından, ilgili gereğeli Kurul kararının tebliğinden itibaren 12 aylık döneme ilişkin olarak 12 aylık dönemin bitiminden itibaren 30 gün içinde sunmasına karar verilmiştir. Dolayısıyla, gereğeli kararın BSH'ye Nisan 2023 tarihinde tebliğ edilmiş olduğu dikkate alındığında, 2024 yılı Mayıs ayı içerisinde bahse konu hususların BSH tarafından Kuruma tevsik edileceği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede BSH tarafından Ek Sözleşme'ye eklenmesi ve ilgili sözleşmede değiştirilmesi talep edilen hususların uygulanma koşullarının ve olası etkilerinin makul bir süre içinde görülebileceği ve bu bağlamda pazardaki gelişmelerin Kurul tarafından takip edilebileceği değerlendirilmiştir.

I. SONUÇ

(40) Düzenlenen rapora, incelenen dosya kapsamına göre; BSH Ev Aletleri San. ve Tic. AŞ hakkında Rekabet Kurulu tarafından alınan 08.09.2022 tarih ve 22-41/579-239 sayılı karar uyarınca bağlayıcı hale getirilen BSH Ev Aletleri San. ve Tic. AŞ tarafından belirlenen koşulları içeren ve BSH Ev Aletleri San. ve Tic. AŞ'nin seçici dağıtım sisteminde yer alan yetkili satıcılarının platformlar üzerinden serbestçe satış yapabilmeye ilişkin taahhüdün nihai halinin;

- Kararın "*Yetkili Satıcıların Çevrim İçi Pazaryerlerinden Satışlarına Getirilen Koşullar*" başlığı altında yer alan 26 adet koşula ek olarak,

- Yetkili satıcının ilgili çevrim içi platformun değerlendirme skalasında, mağaza değerlendirme puanı olarak minimum %80 başarı seviyesi yakalanması gereğine ilişkin koşulu,
- Yetkili satıcının mağazasında ve kendi internet sitesinden gerçekleştireceği satışların (fiziki satışlar) toplam satışlarına oranının ciro bazında asgari %85 olacağına ilişkin koşulu ve
- Kararın aynı başlığı altında yer alan "Madde 6: Yetkili satıcı aynı alıcıya tek seferde aynı üründen dört adetten fazla satılmasını engelleyecek teknik çözümleri oluşturan platformlarda satış yapabilecektir." şeklindeki koşulun değiştirilerek "Madde 6: Yetkili satıcı, platform mağazasından sadece nihai tüketicilere satış yapacaktır ve aynı tüketiciye aynı ürün grubundan en fazla 2 (iki) adet ürün satışı yapacaktır" şeklinde belirlenen koşulu

İçerikler şekilde belirlenmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.